

Bijlage 2

Actuele stand van zaken volkstuinen en moestuinen

Aanleiding

Op het volkstuincomplex Molenkrocht zou een aantal percelen te huur worden aangeboden. Het complex Oosterwaard is gedeeltelijk leeg, vanwege de komst van het crematorium. Met de aanleg van de Westfrisiaweg en op termijn de uitbreiding van de begraafplaats zal dit complex (3,5 ha) worden gesloten. Een aantal tuinders is al verhuisd naar de Molenweg.

Het oostelijk deel van het complex kan nog worden gebruikt, totdat duidelijk is wanneer de provincie start met de aanleg van de Westfrisiaweg. Er is nog geen duidelijkheid over de financiële compensatie van de provincie. De huur voor het hele complex is opgezegd. Het deel dat nog in gebruik is, wordt tijdelijk verhuurd tegen drie maanden opzegtermijn. Zo'n 25 tuinders wachten op het sein dat zij naar Zuid (Oterlekerweg) kunnen vertrekken. Er heerst bij hen heel veel onzekerheid en zij vragen zich af of zij wel direct na sluiting van Oosterwaard over kunnen gaan naar Zuid. Het huurcontract voor het tijdelijke complex aan de Groeneweg loopt tot 1 januari 2016.

Voor de aanleg van een complex aan de Oterlekerweg moet de bestemmingsplanprocedure nog worden opgestart. Het aan te leggen complex moet passen in het cultureel historische landschap. Voordat de bestemmingsplanprocedure kan worden gestart, zal eerst een archeologisch bureauonderzoek moeten worden uitgevoerd.

Probleemstelling

Gelet op het gegeven dat een aantal percelen te huur zou worden aangeboden, is de vraag gesteld of er nog wel sprake is van een wachtlijst. Is het legitiem om fors te investeren in Zuid terwijl de vraag niet duidelijk is? Is het huidige beleidsplan Volkstuinen 2011-2016 nog actueel?

Beleidsplan Volkstuinen 2011-2016

In 2011 is het beleidsplan Volkstuinen vastgesteld door de Raad. Hierin is onder andere opgenomen dat de vraag naar volkstuinen en andere vormen van tuinieren, zoals de moestuin in de wijk, toeneemt. In het beleidsplan is opgenomen dat het huidige areaal aan volkstuinen (12 ha) behouden moet blijven. Oosterwaard had ook een belangrijke recreatieve functie door de wandel- en fietspaden die aansluiten op de landelijke omgeving. De Vork en Molenkrocht zijn tuincomplexen zonder wandelpaden (rechte verkaveling). Een complex in Zuid betekent een betere spreiding van de volkstuinencomplexen. Daarnaast moet het nieuwe complex een recreatieve functie krijgen met een meer "open karakter", passend in het landschap: een mooie stadsrand. In 2011 is al geconstateerd dat het publiek dat tuiniert diverser en jonger is geworden. De verwachting is dat een nieuw complex aan de zuidkant juist bewoners van die zijde trekt.

Ontwikkelingen

Algemeen

Ook in 2013 is de trend duurzaam en groen. Er ontstaan netwerken van burgers die ernaar streven om hun manier van wonen, werken en leven meer duurzaam en socialer te maken (de zogenaamde transition towns: <http://transitiontowns.nl/>). Andere initiatieven: Groen dichterbij en farmer for the future. De vraag naar tuinieren is nog meer divers geworden: buurtmoestuin, gemeenschappelijke tuinen, tuinieren voor de voedselbank (dit is ook het geval in Heerhugowaard) én de volkstuin. Voor langdurig tuinieren is nog steeds veel belangstelling. Een volkstuinder heeft het liefst een contract van minimaal 10 jaar om optimaal rendement van de grond te hebben en om te kunnen investeren in voorzieningen als kassen.

Heerhugowaard

Volgens AVVN (de landelijke organisatie van hobbytuinders) en de plaatselijke volkstuinvereniging is er nog steeds een wachtlijst in Heerhugowaard. De complexen aan De Vork en de Molenweg zitten vol en dit geldt ook voor volkstuinen in de directe omgeving van

Heerhugowaard. Er is geen sprake dat terreinen te huur worden aangeboden. De tuinders in Oosterwaard is in 2012 al beloofd, dat zij straks zullen verhuizen naar de zuidkant.

De manifeste vraag is dat 25 tot 30 tuinders zullen overgaan naar Zuid. Dan moet wel op korte termijn de procedure in gang worden gezet. Het is heel erg belangrijk dat aan de tuinders perspectief wordt geboden.

De latente vraag (door AVVN en vereniging) wordt geschat op 50 tot 60 tuinders. Perspectief bieden, betekent dat op korte termijn de procedure met betrekking tot het bestemmingsplan in gang moet worden gezet om ervoor te zorgen dat tuinders blijvend kunnen tuinieren (en misschien wel één op één kunnen overgaan). Het lijkt gerechtvaardigd om het bestaande areaal, vastgelegd in het beleidsplan Volkstuinen, te handhaven: dus het straks afgenomen gebied van de tuinders elders te compenseren.

Locatie Heerhugowaard Zuid (de Oterlekerweg): Het wordt geen standaardconcept voor dit aan te leggen complex, temeer omdat dit in een landsschappelijk aantrekkelijk gebied ligt. Het complex moet semi-openbaar, duurzaam, multifunctioneel en educatief worden. Een tuinenpark met thematuinen.

H+N+S landschapsarchitecten is in staat een ontwerp te maken, passend binnen de vastgestelde kaders voor dit gebied. Met visualisatie van het ontwerp kunnen zowel (toekomstige) tuinders als omwonenden enthousiast worden gemaakt. H+N+S landschapsarchitecten betreft zowel (toekomstige) gebruikers als mogelijke bezwaarmakers in de ontwerpfase. Voorbeelden: Volkstuinencomplex 'De Oosthoek' in Bergen en 'Overdie' in Alkmaar. De gemeente en AVVN hebben goede ervaringen met dit bureau.

Conclusie:

- Er is een manifeste vraag naar volkstuinen: 25 tot 30 tuinders gaan direct over.
- De latente vraag wordt geschat op 50 tot 60 tuinders;
- Een nieuw complex in Zuid zorgt voor een betere spreiding van de volkstuinen (nu alleen geconcentreerd in het Noorden).
- Dit betekent dat het beleidsplan Volkstuinen 2011-2016 nog steeds actueel is en niet hoeft te worden bijgesteld;
- Met een visueel ontwerp van H+N+S landschapsarchitecten (en de werkwijze van dit bureau) wordt perspectief geboden aan huidige tuinders en het ontwerp genereert nieuwe mogelijkheden en nieuwe gebruikers;
- Met het op korte termijn opdracht verlenen voor ontwerp en opstarten van procedures ontstaat weer vertrouwen bij vereniging (en volkstuinders: de onzekerheid wordt weggenomen).

Vervolg:

1. Een opdracht formuleren voor SRO of Ingenieursbureau voor de verkenning van de mogelijkheid voor een volkstuincomplex aan de Oterlekerweg. Deze opdracht behelst:
 - Opdracht geven aan Cultuurcompagnie tot het houden van een archeologisch bureauonderzoek. Na positief resultaat:
 - H+N+S landschaparchitecten de opdracht geven om een landschapsontwerp te maken voor het gebied Oterlekerweg.
 - Bestemmingsplanprocedure Oterlekerweg opstarten. (Tijdsduur wordt geschat op 1 tot 1,5 jaar).
 - Mocht uit het bureauonderzoek blijken dat een volkstuinencomplex in Zuid niet haalbaar is, dan zal dit eerst worden teruggekoppeld naar het bestuur van de volkstuinvereniging en de gemeenteraad over de vraag hoe nu verder.

Moestuinen

Allereerst: Tijdelijke moestuinen zijn **geen** alternatief voor de volkstuinders die naar Zuid willen verhuizen. Dit vooral omdat het een beperkte manier van tuinieren is. Een volkstuin rendeert na

10 jaar en er kan niet worden geïnvesteerd. Tijdelijke moestuinen bieden wel mogelijkheden om meer bewoners enthousiast te maken voor tuinieren (en mogelijke toekomstige volkstuinders).

Initiatieven om niet bebouwde locaties aantrekkelijk te maken

Stadslandbouw (voedseltuinen) wordt ingezet om een tijdelijke maar nuttige bestemming te geven aan braakliggende grond, die aangekocht is voor huizenbouw maar voorlopig niet als zodanig wordt ingevuld (Tilburg, Rotterdam). Dit vanwege de economische crisis. Het wonen wordt dan in het betreffende gebied weer aantrekkelijk gemaakt door het (tijdelijk) landschappelijk en recreatief in te richten. Er wordt een maatschappelijke waarde gecreëerd voor de wijk ten opzichte van de situatie waarin de braakliggende grond veelal een bron van ergernis en overlast vormt.

In Heerhugowaard-Zuid ligt in het groene deel van Plandeel 3 de mogelijkheid om de nog niet bebouwde gronden tijdelijk recreatief in te richten. Bijvoorbeeld als moestuinen. Onder tijdelijk wordt een periode van maximaal 5 jaar verstaan. De periode van 5 jaar lijkt reëel, maar zal afhankelijk zijn van de ontwikkelingen op de woningmarkt. De uitgifte van de percelen als woningbouwgrond gaat te allen tijde voor op de tijdelijke functie van buurtmoestuin. Het is wel de bedoeling dat bewoners vanuit Zuid dit initiatief zelf gaan trekken.